

Avoimen tiedon suositus

kulttuuriperintöorganisaatioille

Suosittellemme käyttämään Creative Commonsin tekijänoikeuslisenssejä¹ ja public domain -työkaluja² aineistojen avoimeen jakamiseen.

Jos teoksen tekijänoikeudellinen suoja-aika on päättynyt, sen digitaalinen reproduktio tulee jakaa³ ilman käyttörajoitteita. Tähän voi käyttää Creative Commonsin public domain -työkaluja. Creative Commons Public domain -merkintää⁵ voi käyttää, jos teos on tekijänoikeudeton kaikkialla maailmassa, muussa tapauksessa suositellaan Creative Commons CC0-luopumaa.⁶ Silloinkin kun käytetään public domain -työkaluja, organisaatio voi suositella, että käyttäjä mainitsee lähteenä myös organisaation tekijän lisäksi.⁷

Creative Commonsin tekijänoikeuslisenssejä käytetään tekijänoikeudella suojatun aineiston jakamiseen. Lisenssit eivät ole voimassa, jos niitä käytetään tekijänoikeudettomiin teoksiin.

Jos teoksen tekijänoikeus on voimassa ja organisaatio omistaa sen tekijänoikeudet, suosittelemme organisaatiota jakamaan digitaalisen kopion Creative Commons Nimeä (CC BY 4.0)⁸ -lisenssillä. Lisenssi mahdollistaa aineiston laajan käytön mm. Wikipediassa. Organisaatio voi laittaa käytön ehdoksi sen, että sen nimi mainitaan aineistoa käytettäessä.

Jos teoksen tekijänoikeus on voimassa ja tekijänoikeus on yhä tekijällä, kannattaa organisaation mahdollisuuksiensa mukaan sopia tekijän tai hänen edustajansa kanssa aineiston käytöstä organisaation verkkopalveluissa tai teoksen avoimesta jakamisesta.

¹ *Tietoa lisensseistä*. Creative Commons Suomi. 22.4.2012. <https://creativecommons.fi/lisenssit/>

² *Public domain*. Creative Commons, 10.7.2024. <https://creativecommons.org/public-domain/>

³ Vaikka Suomen tekijänoikeuslaki velvoittaa noudattamaan tätä periaatetta vain lain voimaantulon jälkeen digitoitujen aineistojen osalta, suosittelemme noudattamaan periaatetta myös aiempien digitointien kohdalla. (Tekijänoikeuslaki 49 a §)

⁴ KAM-juridiikkaryhmä. *Tekijänoikeuslain kulttuuriperintölaitoksia koskevat uudet säännökset : KAM-juridiikkaryhmän soveltamisohje*. Doria. 11.10.2023. <https://www.doria.fi/handle/10024/187897>. Viitattu 16.9.2024.

⁵ *Creative Commons Public Domain -merkintä 1.0 Yleismaailmallinen*. Creative Commons. <https://creativecommons.org/publicdomain/mark/1.0/deed.fi>

⁶ *Creative Commons CC0 1.0 Yleismaailmallinen*. Creative Commons. <https://creativecommons.org/publicdomain/zero/1.0/deed.fi>

⁷ *Nudging Users to Reference Institutions When Using Public Domain Cultural Heritage Materials*.

Creative Commons Guidelines, 2024.

<https://creativecommons.org/wp-content/uploads/2024/02/Nudging-Users-to-Reference-Institutions-when-Using-Public-Domain-Materials%E2%80%94Creative-Commons-Guidelines-1.pdf>

⁸ *Deed - Nimeä 4.0 kansainvälinen*. Creative Commons. <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.fi>

Lisenssi koskee teoksen kaikkia resoluutioita. Suosittelemme, että teoksen digitaalisesta jäljennöksestä asetetaan aina saataville paras organisaatiossa saatavilla oleva versio.

Suosittelimme jakamaan teoksen luettelointitiedot CC0-luopumalla, mikä on myös Finnaan liittymisen ja Europeanassa jakamisen edellytys.⁹

Jos teoksissa esiintyy tunnistettavia henkilöitä, julkaisua tehtäessä tulee ottaa huomioon yksityisyyden suojaan liittyvät näkökohdat¹⁰. Jos teoksissa esiintyy marginalisoituja ryhmiä, julkaisupäätös tulee tehdä yhdessä ko. ryhmän kanssa.

⁹ *Public Domain Charter*. Europeana. <https://www.europeana.eu/en/rights/public-domain-charter> (englanniksi)

¹⁰ KAM-juridiikkaryhmä. *Tietosuoja KAM-sektorilla*. 5.10.2020. https://musiikkiarkisto.fi/kam/wp-content/uploads/2020/10/Tietosuoja-KAM-sektorilla-v1_1.pdf